A. D. 1905.

CURRENDA VI.

Nrus 2186.

Encyklika Ojca św. Piusa X. o nauczaniu Katechizmu.

VENERABILIBUS FRATRIBUS
PATRIARCHIS PRIMATIBUS ARCHIEPISCOPIS EPISCOPIS
ALIISQUE LOCORUM ORDINARIIS
CUM APOSTOLICA SEDE PACEM ET COMMUNIONEM HABENTIBUS

PIUS PP. X.

VENERABILES FRATRES
SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

Acerbo nimis ac difficili tempore ad supremi pastoris munus, in universum Christi gregem gerendum, arcanum Dei consilium tenuitatem Nostram evexit. Inimicus namque homo sic gregem ipsum iam diu obambulat vaferrimaque insidiatur astutia, ut nunc vel maxime illud factum esse videatur, quod senioribus Ecclesiae Ephesi praenuntiabat Apostolus: *Ego scio quoniam intrabunt... lupi rapaces in vos, non parcentes gregi* [1]). — Cuius quidem religiosae rei inclinationis, quicumque adhuc divinae gloriae studio feruntur, causas rationesque inquirunt; quas dum alii alias afferunt, diversas, pro sua quisque sententia, ad Dei regnum in hisce terris tutandum restituendumque sequuntur vias. Nobis, Venerabiles Fratres, quamvis cetera non respuamus, iis maxime assentiendum videtur, quorum iudicio et praesens animorum remissio ac veluti imbecillitas, quaeque inde gravissima oriuntur mala, ex divinarum ignoratione rerum praecipue sunt repetenda. Congruit id plane cum eo, quod Deus ipse per Oseam prophetam dixit.... *Et non est scientia Dei in terra. Maledictum, et mendacium, et homicidium, et furtum, et adulterium inundaverunt, et sanguis sanguinem tetigit. Propter hoc lugebit terra, et infirmabitur omnis, qui habitat in ea* [2]).

Et re quidem vera, aetate hac nostra esse quamplurimos in christiano populo, qui in summa ignoratione eorum versantur, quae ad salutem aeternam nosse oportet, communes, eaeque proh dolor! non iniustae, sunt quaerimoniae. — Quum vero christianum dicimus populum, non plebem tantum aut sequioris coetus homines significamus, qui saepenumero aliquam ignorantiae excusationem ex eo admittunt, quod immitium

---

[1]) Act. XX. 29. — [2]) Os. IV. 1 SS.

dominorum imperio cum pareant, vix sibi suisque temporibus servire queunt: sed illos etiam et maxime, qui etsi ingenio cultuque non carent, profana quidem eruditione affatim pollent, ad religionem tamen quod attinet, temere omnino atque imprudenter vivunt. Difficile dictu est quam crassis hi saepe tenebris obvolvantur; quodque magis dolendum est, in iis tranquille iacent? De summo rerum omnium auctore ac moderatore Deo, de christinae fidei sapientia nulla fere ipsis cogitatio. Hinc vero nec de Verbi Dei incarnatione, nec de perfecta ab ipso humani generis restauratione quidquam norunt; nihil de Gratia, quae potissimum est adiumentum ad aeternorum adeptionem, nihil de Sacrificio augusto aut de Sacramentis, quibus gratiam ipsam assequimur ac retinemus. Peccato autem quid nequitiae insit, quid turpitudinis, nullo pacto aestimatur; unde nec eius vitandi nec deponendi sollicitudo ulla: sicque ad supremum usque diem venitur, ut sacerdos, ne spes absit salutis, extrema agentium animam momenta, quae fovendae maxime caritati in Deum impendi oporteret, edocendo summatim religionem tribuat: si tamen, quod fere usuvenit, usque adeo culpabili ignorantia moriens non laboret ut et sacerdotis operam supervacaneam arbitretur et, minime placato Deo, tremendam aeternitatis viam securo animo ingrediendam putet. Unde merito scripsit Benedictus XIV. decessor Noster: *Illud affirmamus, magnam eorum partem, qui aeternis suppliciis damnantur, eam calamitatem perpetuo subire ob ignorantiam mysteriorum fidei, quae scire et credere necessario debent, ut inter electos cooptentur* [1]).

Haec quum ita sint, Venerabiles Fratres, quid quaeso mirabimur, si tanta sit modo inque dies augescat, non inter barbaras inquimus nationes, sed in ipsis gentibus, quae christiano nomine feruntur, corruptela morum et consuetudinum deprevatio? Paulus quidem apostolus ad Ephesios scribens haec edicebat: *Fornicatio autem, et omnis immunditia, aut avaritia, nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos; aut turpitudo, aut stultiloquium* [2]). At vero sanctimoniae huic ac pudori cupiditatum moderatori divinarum rerum sapientiae fundamentum: *Videte itaque, fratres, quomodo caute ambuletis: non quasi insipientes, sed ut sapientes... Propterea nolite fieri imprudentes, sed intelligentes quae sit voluntas Dei* [3]).

Et plane id merito. Voluntas namque hominis inditum ab ipso auctore Deo honesti rectique amorem, quo in bonum non adumbratum sed sincerum veluti rapiebatur, vix retinet adhuc. Corruptela primaevae labis depravata, ac Dei factoris sui quasi oblita, eo affectum omnem convertit ut diligat vanitatem et quaerat mendacium. Erranti igitur pravisque obcaecatae cupiditatibus voluntati duce opus est qui monstret viam, ut male desertas repetat iustitiae semitas. Dux autem, non aliunde quaesitus, sed a natura comparatus, mens ipsa est: quae si germana careat luce, divinarum nempe rerum notitia, illud habebitur, quod coecus coeco ducatum praestabit et ambo in foveam cadent. Sanctus rex David, quum Deum de veritatis lumine laudaret, quod menti hominum indidisset: *Signatum est,* aiebat, *super nos lumen vultus tui, Domine* [4]). Quid porro ex hac largitione luminis sequatur addidit, inquiens: *Dedisti laetitiam in corde meo*; laetitiam videlicet, qua dilatatum cor nostrum, viam mandatorum divinorum currat.

---

[1]) Instit. XXVI. 18. — [2]) Ephes. V. 3 S. — [3]) Ephes. V. 15 SS. — [4]) Ps. IV. 7.

Quod revera ita esse facile consideranti patet. Deum namque eiusque infinitas quas perfectiones nominamus, longe exploratius, quam naturae vires scrutentur, christiana nobis sapientia manifestat. Quid porro? Iubet haec simul summum ipsum Deum officio *fidei* nos revereri, quae mentis est; *spei* quae voluntatis; *caritatis* quae cordis: sicque totum hominem supremo illi Auctori ac Moderatori mancipat. Similiter una est Jesu Christi doctrina, quae germanam praestabilemque hominis aperit dignitatem, quippe qui sit filius Patris caelestis qui in caelis est, ad imaginem eius factus cumque eo aeternum beateque victurus. At vero ex hac ipsa dignitate eiusdemque notitia infert Christus debere homines se amare invicem ut fratres, vitam heic degere, ut lucis filios decet, *non in commessationibus, et ebrietatibus; non in cubilibus et impudicitiis; non in contentione, et aemulatione* [1]), iubet pariter omnem sollicitudinem nostram proiicere in Deum, quoniam ipsi cura est de nobis; iubet tribuere egenis, benefacere iis qui nos oderunt, aeternas animi utilitates fluxis huius temporis bonis anteponere. Ne autem omnia singulatim attingamus, nonne ex Christi institutione homini superbius audenti demissio animi, quae verae gloriae origo est, suadetur ac praecipitur? *Quicumque.... humiliaverit se..., hic est maior in regno caelorum* [2]). Ex ea prudentiam spiritus docemur, qua prudentiam carnis caveamus; iustitiam, qua ius tribuamus cuique suum; fortitudinem, qua parati simus omnia perpeti, erectoque animo pro Deo sempiternaque beatitate patiamur; temperantiam denique, qua vel pauperiem pro regno Dei adamemus, quin et in ipsa cruce gloriemur, confusione contempta. Stat igitur, a christiana sapientia, non modo intellectum nostrum mutuari lumen, quo veritatem assequatur, sed voluntatem etiam ardorem concipere, quo evehamur in Deum cumque Eo virtutis exercitatione iungamur.

Longe equidem absumus ut ex his asseramus, pravitatem animi corruptionemque morum non posse cum religionis scientia conjungi. Utinam non id plus nimio probarent facta! Contendimus tamen, ubi crassae ignorantiae tenebris sit mens circumfusa, nullatenus posse aut rectam voluntatem esse aut mores bonos. Apertis namque oculis si quis incedat, poterit ille sane de recto tutoque itinere declinare; qui tamen caecitate laborat, huic periculum certe quidem imminet — Adde porro: corruptionem morum, si fidei lumen penitus non sit extinctum, spem facere emendationis; quod si utrumque iungitur et morum pravitas et fidei ob ignorationem defectio, vix erit medicinae locus patetque ad ruinam via.

Quum igitur ex ignorantia religionis tam multa tamque gravia deriventur damna; alia vero ex parte, quum tanta sit religiosae institutionis necessitas atque utilitas, frustra enim christiani hominis officia impleturus speratur qui illa ignoret: iam ulterius inquirendum venit, cuius demum sit perniciosissimam hanc ignorantiam cavere mentibus, adeoque necessaria scientia animos imbuere. — Quae res, Venerabiles Fratres, nullam habet dubitationem: gravissimum namque id munus ad omnes pertinet, quotquot sunt animarum pastores. Hi sane, ex Christi praecepto, creditas sibi oves agnoscere tenentur ac pascere; pascere autem hoc primum est, docere; *Dabo vobis*, sic nempe Deus per Ieremiam promittebat, *pastores iuxta cor meum, et pascent vos scientia et doctrina* [3]). Unde et Apostolus Paulus aiebat: *Non... misit me Christus baptisare, sed*

---

[1]) Rom. XIII, 13. — [2]) Matth. XVIII, 4. — [3]) Ier. III, 15.

evangelizare [1]), indicans videlicet primas eorum partes, qui regendae aliquo modo Ecclesiae sunt positi, esse in instituendis ad sacra fidelibus.

Cuius quidem institutionis laudes persequi supervacaneum ducimus, quantique ea sit apud Deum ostendere. Certe miseratio, quam paueribns ad levandas angustias tribuimus, magnam a Deo habet laudem. At longe maiorem quis neget habere studium et laborem, quo, non fluxas corporibus utilitates, sed aeternas animis docendo monendoque conciliamus? Nihil profecto optatius, nihil gratius queat Jesu Christo animarum servatori accidere, qui de se per Isaiam professus est: *Evangelizare pauperibus misit me* [2]).

Hic tamen praestat, Venerabiles Fratres, hoc unum consectari atque urgere, nullo sacerdotem quemlibet graviori officio teneri, nullo arctiori nexu obligari. Etenim in sacerdote ad vitae sanctimoniam debere scientiam adiici, quis neget? *Labia... sacerdotis custodient scientiam* [3]). Atque illam reapse severissime Ecclesia requirit in iis qui sint sacerdotio initiandi. Quorsum id vero? Quia scilicet ab eis divinae legis notitiam christiana plebs expectat, illosque ad eam impertiendam destinat Deus: *Et legem requirent ex ore eius; quia angelus Domini exercituum est* [4]). Quamobrem Episcopus, in sacra initiatione, sacerdotii candidatos alloquens: *Sit*, inquit, *doctrina vestra spiritualis medicina populo Dei; sint providi cooperatores ordinis nostri; ut in lege sua die ac nocte meditanies, quod legerint credant, quod crediderint doceant* [5]).

Quod si nemo est sacerdos, ad quem haec non pertineant, quid porro de illis censebimus, qui, nomine ac potestate curionum aucti, animarum rectoris munere, vi dignitatis et quodam quasi pacto inito, funguntur? Hi quodammodo pastoribus et doctoribus sunt accensendi, quos dedit Christus ut fideles iam non sint parvuli fluctuantes, et circumferantur omni vento doctrinae in nequitia hominum; veritatem autem facientes in caritate, crescant in illo per omnia, qui est caput Christus [6]).

Quapropter sacrosancta Tridentina Synodus, de animarum pastoribus agens, officium eorum hoc primum et maximum esse edicit, christianam plebem docere [7]). — Hinc iubet ilios, dominicis saltem diebus festisque sollemnioribus, de religione ad populum dicere, sacri-vero Adventus tempore et Quadragesimae quotidie, vel saltem ter in hebdomada. Neque in modo: addit namque teneri parochos, eisdem saltem dominicis festisque diebus, per se vel per alios, in fidei veritatibus erudire pueros, eosque ad obedientiam in Deum ac parentes instituere. Quum vero sacramenta fuerint administranda, praecipit, ut qui sunt suscepturi, de eorumdem vi, facili vulgarique sermone doceantur.

Quas sacrosanctae Synodi praescriptiones Benedictus XIV. decessor Noster, in sua Constitutione *Etsi minime*, sic brevi complexus est ac distinctius definivit: *Duo potissimum onera a Tridentina Synodo curatoribus animarum sunt imposita: alterum, ut festis diebus de rebus divinis sermones ad populum habeant: alterum, ut pueros et rudiores quosque divinae legis fideique rudimentis informent.* — Iure autem sapientissimus Pontifex duplex hoc officium distinguit, sermonis videlicet habendi, quem vulgo Evangelii

---

[1]) I. Cor. I, 17. — [2]) Luc. IV. 18. — [3]) Malach. II. 7. — [4]) Ib. — [5]) Pontif. Rom.— [7]) Ephes. IV. 14, 15. — [7]) Sess. V, cap. 2 de ref.; Sess. XXII. cap. 8; Sess. XXIV, cap. 4 et 7 de ref.

explicationem vocitant, et christianae doctrinae tradendae. Non enim fortasse desunt, qui minuendi laboris cupidi, persuadeant sibi homiliam pro catechesi esse posse. Quod quam putetur perperam, consideranti patet. Qui enim sermo de sacro Evangelio habetur, ad eos instituitur, quos fidei elementis imbutos iam esse oportet. Panem diceres, qui adultis frangatur. Catechetica e contra institutio lac illud est, quod Petrus Apostolus concupisci sine dolo a fidelibus volebat, quasi a modo genitis infantibus. Hoc scilicet catechistae munus est, veritatem aliquam tractandam suscipere vel ad fidem vel ad christianos mores pertinentem, eamque omni ex parte illustrare: quoniam vero emendatio vitae finis docendi esse debet, oportet catechistam comparationem instituere ea inter quae Deus agenda praecipit quaeque homines reapse agunt; post haec, exemplis opportune usum, quae vel e Scripturis sacris, vel ex Ecclesiastica historia, vel e sanctorum virorum vita sapienter hauserit, suadere auditores eisque, intento veluti digito, commonstrare quo pacto componant mores; finem denique hortando facere, ut qui adstant horreant vitia ac declinent, virtutem sectentur.

Scimus equidem eiusmodi tradendae christianae doctrinae munus haud paucis invidiosum esse, quod minoris vulgo aestimetur nec forte ad popularem laudem captandam aptum. Nos tamen hoc esse iudicium eorum censemus, qui levitate magis quam veritate ducuntur. Oratores profecto Sacros, qui, sincero divinae gloriae studio, vel vindicandae tuendaeque fidei, vel Sanctorum laudationibus dent operam, probandos esse non recusamus. Verum illorum labor laborem alium praevium desiderat, scilicet catechistarum; qui si deest, fundamenta desunt, atque in vanum laborant qui aedificant domum. Nimium saepe orationes ornatissimae, quae confertissimae concionis plausu excipiuntur, hoc unum assequuntur ut pruriant auribus; animos nullatenus movent. E contra catechetica institutio, humilis quamvis et simplex, verbum illud est, de quo Deus ipse testatur per Isaiam: *Quomodo descendit imber, et nix de caelo, et illuc ultra non revertitur, sed inebriat terram, et infundit eam, et germinare eam facit, et dat semen serenti, et panem comedenti: sic erit verbum meum quod egredietur de ore meo non revertetur ad me vacuum, sed faciet quaecumque volui, et prosperabitur in his, ad quae misi illud* [1]). — Similiter arbitrandum putamus de sacerdotibus iis, qui, ad religionis veritates illustrandas, libros operosos conscribunt; digni plane qui ideo commendatione multa exornentur. Quotus tamen quisque est, qui eiusmodi volumina verset, fructumque inde hauriat auctorum labori atque optatis respondentem? Traditio autem christianae doctrinae, si rite fiat, utilitatem audientibus nunquam non affert.

Etenim (quod ad inflammandum studium ministrorum Dei iterum advertisse iuverit) ingens modo eorum est numerus atque in dies augetur, qui de religione omnino ignorant, vel eam tantum de Deo christianaeque fidei notitiam habent, quae illos per mittat, in media luce catholicae veritatis, idololatrarum more vivere. Quam multi eheu! sunt, non pueros dicimus, sed adulta, quin etiam devexa aetate, qui precipua fidei mysteria nesciant prorsus; qui Christi nomine audito, respondeant: *Quis est... ut credam in eum?* [2]) — Hinc odia in alios struere ac nutrire, pactiones conflare iniquissimas, inhonestas negotiorum procurationes gerere, aliena gravi foenore occupare, aliaque id genus flagitiosa haud sibi vitio ducunt. Hinc Christi legem ignorantes, quae non modo

---

[1]) Is. LV, 10, 11. — Ioan. IX, 36.

turpia damnat facinora, sed vel ea cogitare scienter atque optare; etsi forte, qualibet demum de causa, obscoenis voluptatibus fere abstinent, inquinatissimas tamen cogitationes, nulla sibi religione iniecta, suscipiunt; iniquitates super capillos capitis multiplicantes. — Haec porro, iterasse iuvat, uon in agris solum vel inter miseram plebeculam occurrunt, verum etiam ac forte frequentius inter homines amplioris ordinis, atque adeo apud illos quos inflat scientia, qui vana freti eruditione religionem ridere posse autumant et *quaecumque quidem ignorant, blasphemant* [1]).

Iam si frustra seges e terra speratur, quae semen non exceperit, qui demum bene moratas progenies expectes, si non tempore fuerint christiana doctrina institutae? Ex quo colligimus iure, quum fides id aetatis usque eo languerit ut in multis pene sit intermortua, sacrae catechesis tradendae officium vel negligentius persolvi, vel praetermitti omnino. Perperam enim ad habendam excusationem quis dixerit, esse fidem gratuito munere donatam nobis atque in sacro baptismate cuique inditam. Equidem utique quotquot in Christo baptizati sumus fidei habitu augemur; sed divinissimum hoc semen non *ascendit.... et facit ramos magnos* [2]) permissum sibi ac veluti virtute insita. Est et in homine, ab exortu, intelligendi vis: ea tamen materno indiget verbo, quo quasi excitata in actum, ut aiunt, exeat. Haud aliter christiano homini accidit, qui, renascens ex aqua et Spiritu sancto, conceptam secum affert fidem; eget tamen Ecclesiae institutione, ut ea ali augerique possit fructumque ferre. Idcirco Apostolus scribebat; *Fides ex auditu, auditus autem* per *verbum Christi* [3]), institutionis autem necessitudinem ut ostenderet, addit: *Quomodo... audient sine praedicante?* [4])

Quod si, ex huc usque explicatis, religiosa populi eruditio quanti momenti sit ostenditur, curae Nobis quam quod maxime esse oportet, ut Doctrinae sacrae praeceptio, qua, ut Benedicti XIV. decessoris Nostri verbis utamur, ad Dei gloriam et ad animarum salutem nihil utilius est institutum [5]) vigeat semper aut, sicubi negligitur, restituatur. — Volentes igitur, Venerabiles Fratres, huic gravissimo supremi apostolatus officio satisfacere, atque unum paremqne morem in re tanta ubique esse; suprema Nostra auctoritate, quae sequuntur, in dioecesibus universis, observanda et exequenda constituimus districteque mandamus.

I. Parochi universi, ac generatim quotquot animarum curam gerunt, diebus dominicis ac festis per annum, nullo excepto, per integrum horae spatium, pueros et puellas de iis, quae quisque credere agereque debeat ad salutem adipiscendam, ex catechismi libello erudiant.

II. Iidem, statis anni temporibus, pueros ac puellas ad Sacramenta Poenitentiae et Confirmationis rite suscipienda praeparent continenti per dies plures institutione,

III. Item, ac peculiari omnino studio, feriis omnibus Quadragesimae atque aliis si opus erit, diebus post festa Paschalia, aptis praeceptionibus et hortationibus adolescentulos et adolescentulas sic instruant, ut sancte sancta primum de altari libent.

IV. In omnibus et singulis paroeciis consociatio canonice instituatur, cui vulgo nomen Congregatio Doctrinae christianae. Ea parochi, praesertim ubi sacerdotum numerus sit exiguus, adiutores in catechesi tradenda laicos habebunt, qui se huic dedent

---

[1]) Iud. 10. — [2]) Marc. IV, 32. — [3]) Rom. X, 17. — [4]) Ib. 14. — [5]) Constit. *Etsi minime*, 13.

magisterio tum studio gloriae Dei, tum ad sacras lucrandas indulgentias, quas Romani Pontifices largissime tribuerunt.

V. Maioribus in urbibus, inque iis praecipue ubi universitates studiorum, lycea, gymnasia patent, scholae religionis fundentur ad erudiendam fidei veritatibus vitaeque christianae institutis iuventam, quae publicas scholas celebrat, ubi religiosae rei mentio nulla iniicitur.

VI. Quoniam vero, hac praesertim tempestate, grandicr aetas non secus ac puerilis religiosa eget institutione; parochi universi ceterique animarum curam gerentes, praeter consuetam homiliam de Evangelio, quae festis diebus omnibus in parochiali Sacro est habenda, ea hora quam opportuniorem duxerint ad populi frequentiam, illa tantum excepta qua pueri erudiuntur, catechesim ad fideles instituant, facili quidem sermone et ad captum accomodato. Qua in re Catechismo Tridentino utentur, eo utique ordine ut quadriennii vel quinquennii spatio totam materiam pertractent quae de Symbolo est, de Sacramentis, de Decalogo, de Oratione et de praeceptis Ecclesiae.

Haec Nos quidem, Venerabiles Fratres, auctoritate apostolica constituimus et iubemus. Vestrum modo erit efficere ut, in vestra cuiusque dioecesi, nulla mora atque integre executioni mandentur; vigilare porro et pro auctoritate vestra cavere, ne quae praecipimus oblivioni dentur, vel, quod idem est, remisse oscitanterque impleantur. Quod ut reapse vitetur, illud assidue commendetis et urgeatis oportet, ut parochi ne imparati catechesis preceptiones habeant, sed diligenti prius adhibita praeparatione; ut ne loquantur humanae sapientiae verba sed, *in simplicitate cordis et sinceritate Dei*,[1]) Christi exemplum sectentur, qui quamvis *abscondita* eructaret *a constitutione mundi*,[2]) loquebatur tamen omnia *in parabolis ad turbas et sine parabolis non loquebatur eis.*[3]) Id ipsum et Apostolos, a Domino institutos, praestitisse novimus; de quibus Gregorius Magnus aiebat: *Curaverunt summopere rudibus populis plana, et capabilia uon summa atque ardua, praedicare.*[4]) Ad religionem autem quod attinet, homines magnam partem rudibus, hac tempestate nostra sunt accensendi.

Nolumus porro, ne ex eiusmodi simplicitatis studio persuadeat quis sibi, in hoc genere tractando, nullo labore nullaque meditatione opus esse: quin immo maiorem plane, quam quodvis genus aliud, requirit. Facilius longe est reperire oratorem, qui copiose dicat ac splendide, quam catechistam qui praeceptionem habeat omni ex parte laudabilem. Quamcumque igitur facilitatem cogitandi et eloquendi quis a natura sit nactus, hoc probe teneat, nunquam se de christiana doctrina ad pueros vel ad populum cum animi fructu esse dicturum, nisi multa commentatione paratum atque expeditum. Falluntur sane qui plebis imperitia ac tarditate fisi, hac in re negligentius agere se posse autumant. E contrario, quo quis rudiores nactus sit auditores, eo maiore studio ac diligentia utatur oportet, ut sublimissimas veritates, adeo a vulgari intelligentia remotas, ad obtusiorem imperitorum aciem accomodent, quibus aeque ac sapientibus ad aeternam beatitatem adipiscendam sunt necessariae.

Iam igitur, Venerabiles Fratres, Mosis verbis, in hac postrema litterarum Nostrarum parte, liceat vos alloqui: *Si quis est Domini, iungatur mihi.*[5]) Advertite, rogamus

---

[1]) II, Cor, I, 12. — [2]) Matth. XIII, 35. — [3]) Ib. 34. — [4]) Moral. l. XVII, cap. 26. — [5]) Exod. XXXII. 26.

quesumusque, quanta animarum clades ex una divinarum rerum ignoratione veniat. Multa forte utilia planeque laudatione digna in vestra cuiusque dioecesi, sunt a vobis instituta in commissi gregis commodum; velitis tamen, prae omnibus, quanta potestis contentione, quanto studio, quanta assiduitate hoc curare atque urgere, ut doctrinae christianae notitia cunctorum pervadat animos penitusque imbuat. *Unusquisque*, Petri Apostoli utimur verbis, *sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes, sicut boni dispensatores multiformis gratiae Dei.*[1])

Diligentiam industriasque vestras, beatissima Virgine Immaculata intercedente, fortunet vobis Apostolica benedictio, quam, testem caritatis Nostrae ac caelestium gratiarum auspicem, vobis et clero ac populo cuiusque credito amantissime impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum die XV. Aprilis MDCCCCV. Pontificatus Nostri anno secundo.

PIUS PP. X.

Stypendya na Msze św. binowane i in festis abrogatis.

Reskryptem św. Kongregacyi Soboru z dnia 11. lipca b. r. otrzymaliśmy na dalsze trzechlecie przywilej, na mocy którego wolno będzie przyjmować stypendya na Msze św. binowane i in festis abrogatis, byleby je w całości oddawać na małe seminaryum. —

Zawiadamiając o tem Przew. Duchowieństwo, przypominamy Nasze rozporządzenie zawarte w Kurendzie XIV. z r. 1902. str. 93., iż wszyscy kapłani Naszej dyecezyi powinni korzystać z tego przywileju, chyba, że się wykażą pisemnym dokumentem, że zostali przez Ordynaryusza zwolnieni od obowiązku aplikowania pro populo in festis abrogatis i z tego pozwolenia nie zechcą zrezygnować na korzyść małego seminaryum.

X.X. Proboszczowie z Tuchowa, Pleśny i Zbylitowskiej Góry i nadal będą in festis obrogatis odprawiać Msze św. za lud wierny całej Naszej Dyecezyi.

Przypominamy również Nasze rozporządzenie co do składek w kościołach na rzecz małego seminaryum.

Rekolekcye kapłańskie

w seminaryum duchownem w Tarnowie rozpoczną się dnia 11. września br. wieczorem i trwać będą do 15. września b. r.

Zawiadamiając o tem polecamy, aby Kapłani chcący w nich wziąć udział zgłosili się bezpośrednio do Najprzewielebniejszego Rektoratu seminaryum duchownego na kilka dni przed ich rozpoczęciem.

O czasie rekolekcyi w Szczyrzycu zawiadomimy niebawem.

---

[1]) I. Petr. IV, 10.

Nrus 3226.

VISITATIO CANONICA DECANATUS BRZESKOËNSIS.

Gravissimum muneris Nostri Episcopalis officium adimpleturi ecclesias Decanatus Brzeskoënsis sequenti ordine visitare constituimus:

1. Die 19. Augusti a. c. horis pomeridianis ad Brzesko veniemus, ibique die 20. Augusti sacris fungemur officiis.
2. Diebus 21. et 22. in Uszew.
3. Die 23. Augusti in Gnojnik.
4. Die 24. Augusti in Biesiadki.
5. Die 25. Augusti in Złota.
6. Die 26. Augusti in Gosprzydowa.
7. Diebus 27. et 28. Augusti in Lipnica murowana.
8. Die 29. Augusti in Rajbrot.
9. Die 30. Augusti in Chronów.
10. Die 31. Augusti in Poręba Spytkonis.
11. Die 1. Semptembris in Jasień et
12. Die 2. Septembris in Okocim.

Quae pro notitia Venerabili Clero communicantes ordinamus, ut omnes Sacerdotes dioecesani — rubricis id permittentibus — durante hac visitatione sumant collectam „de Spiritu Sancto“.

Nrus 3102.

KONKURS.

Wydział Towarzystwa Krajowego rybackiego w Krakowie (ul. Mikołajska 2) ogłasza konkurs w kwocie 480 kor. na naukę stawniczego w gospodarstwie rybnem w Zatorze. Nauka rozpocznie się od 1 maja 1906.

Do podania napisanego własnoręcznie należy dołączyć:

a) metrykę chrztu na dowód, że kandydat skończył 18 rok życia.

b) świadectwo ukończonej przynajmniej szkoły ludowej z dobrym postępem.

c) świadectwo lekarskie, że kandydat jest zdrowym.

d) świadectwo moralności, wystawione przez odpowiedni urząd parafialny.

Termin do wniesienia podań jest do końca grudnia 1905. i wnosi się je do Wydziału kraj. we Lwowie.

Tarnów 11. lipca 1905.

Mutationes inter Vener. Clerum.

Neo-ordinati applicati: R. Gacek Sigismundus ad Lisiogóra. — R. Grotowski Michaël ad Otfinów. — R. Kloch Josephus ad Grybów. — R. Łanowski Joannes ad

Góra Ropczycka. — R. Nowak Stanislaus ad Szczucin. — R. Powlus Michaël ad Lisiogóra. — R. Śliwka Joannes ad Zakliczyn.

Translati: R. Zarański Adalbertus e Zakliczyn ad Łapczyca. — R. Ligęza Joannes e Szczucin ad Radłów. — R. Golec Alexander e Kolbuszowa ad Łęki dolne. — R. Mazur Ludovicus e Wadowice górne ad Królówka. — R. Bartoszewski Andraes e Wietrzychowice ad Kolbuszowa.—R. Lesiak Julianus e Tuchów ad Wietrzychowice— R. Wierzyński Stephanus ex Olesno ad Wadowice górne. — R. Mucha Valentinus e Grybów ad Pilzno. — R. Bombicki Stephanus e Góra Ropczycka ad Padew. — R. Olszowiecki Josephus e Muszyna ad Porąbka uszewska. — R. Janik Antonius e Pilzno ad Olesno. — R. Sępek Joannes e Porąbka uszewska ad Czermin. — R. Dąbrowski Adalbertus e Czermin ad Nowy Wiśnicz. — R. Mroczek Josephus e Padew ad Czchów — R. Mrozowski Ladislaus e Łącko ad Ropczyce. — R. Rogoziński Josephus e Nowy Wiśnicz ad Tuchów. — R. Jachna Adalbertus e Lisiogóra ad Łącko. — R. Kwieciński Franciscus e Lisiogóra ad Pilzno. — R. Januś Michaël ex Ostrowy ad Skrzyszów.

Canonice instituti: R. Działo Antonius ad benef. cur. in Ostrowy. — R. Święch Valentinus ad benef. cur. in Szyk.

Pensione provisus: A. R. Joannes Duszyński,par. de Rajbrot.

Constitutus: A. R. Sowicki Joannes, par. de Wojakowa, administrator excurrendo in Rajbrot.

Nominati: 1. In decan. Kolbuszovaënsi: Vice-Dec. A. R. Starzec Stanislaus, par. in Czarna. —

2. In decan Limanovaënsi: Vice-Dec. A. R. Górski Franc., par. in Pisarzowa; Notarius A. R. Miklasiński Franc., par. in Łososina górna. —

3. In decan. Tuchoviensi: Vice-Dec. A. R. Łątka Adalbertus, par in Pleśna; Notarius A. R. Siemieński Aleksander, par in Szynwałd.

4. In decan. Tymbarkensi: Vice-Dec. A. R. Kumorek Simon, par. in Tymbark; Notarius A. R. Kudrna Joannes, par in Kasina wielka.

5. In decan. Vetero-Sandecensi: Vice Dec. A. R. Niemiec Andreas, par. in Biegonice. —

6. In decan. Wielopolensi: Notarius A. R. Jarzębiński Josephus, par in Gumniska (Fox).

A CONSISTORIO EPISCOPALI.

Tarnoviae, die 15. Julii 1905.

† LEO Eppus.

Nakładem Kleru dyecezalnego. Drukiem Józefa Styrny w Tarnowie